

Z uwagi na fakt, iż uregulowania zawarte w projekcie ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. dotyczą funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, projekt został przekazany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, celem zgłoszenia ewentualnych uwag.

Na podstawie przepisów Unii Europejskiej (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 763/ 2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. Urz. UE L 218 z 13.8.2008, str. 14)) państwa członkowskie są zobowiązane do przeprowadzania narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań raz na 10 lat.

Celem ustawy jest stworzenie podstawy prawnej do przygotowania, zorganizowania oraz przeprowadzenia narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań w 2021 r.

Spis powszechny dostarcza najbardziej szczegółowych informacji o liczbie ludności, jej terytorialnym rozmieszczeniu, strukturze demograficzno-społecznej i zawodowej, a także o społeczno-ekonomicznej charakterystyce gospodarstw domowych i rodzin oraz o ich zasobach, jak również warunkach mieszkaniowych na wszystkich szczeblach podziału terytorialnego kraju: ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 25 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997 i 1000) przeprowadzenie spisu powszechnego, w którym nakłada się obowiązek udzielania informacji na osoby fizyczne wymaga odrębnej ustawy. Inne działania niż działania legislacyjne w tym zakresie nie są możliwe.

Oczekiwanym efektem jest ogłoszenie ustawy regulującej kwestie przeprowadzenia narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań w roku 2021.

W krajach członkowskich Unii Europejskiej Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 763/ 2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Niemniej niezbędne są regulacje zapewniające zaspokojenie również potrzeb krajowych w zakresie informacji statystycznych.

Prawodawstwo innych krajów członkowskich wskazuje na regulowanie zagadnień związanych z prowadzeniem spisów w formie aktów prawa powszechnie obowiązującego.

W świetle dynamicznych zmian w życiu społeczno-gospodarczym kluczowe znaczenie ma pozyskiwanie obiektywnych informacji, pozwalających na efektywne podejmowanie decyzji na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Dane te stanowią zarówno punkt wyjścia dla planowania i realizacji polityk długookresowych, jak i umożliwiają bieżące ich monitorowanie, a także skuteczne działanie ad-hoc, często w warunkach sytuacji kryzysowych. W chwili obecnej podstawowym fundamentem dla uzyskania niezbędnych danych statystycznych jest regularne przeprowadzanie masowego badania, którym jest spis powszechny.

Spis powszechny to badanie statystyczne o unikalnym charakterze. Obejmuje swoim zakresem podmiotowym całą populację ludności i mieszkań. Oznacza to, że dane uzyskiwane w wyniku spisu powszechnego pochodzą od wszystkich obywateli.

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 20, lipiec 2018 10:36

Alicja Cisowska

Odsłony: 2018

Zadanie organizacji spisów powszechnych zostało powierzone Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego w przepisach ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej określa zasady i tworzy podstawy rzetelnego, obiektywnego, profesjonalnego i niezależnego prowadzenia badań statystycznych, których wyniki mają charakter oficjalnych danych statystycznych oraz ustala organizację i tryb prowadzenia tych badań i zakres związanych z nimi obowiązków. W zakresie przepisów dotyczących spisów powszechnych ustanawia dwie istotne reguły. Ustawodawca w art. 9 ust. 1 tej ustawy zdecydował, że w przypadku przeprowadzania spisu powszechnego, w którym nakłada się obowiązek udzielania informacji na osoby fizyczne, konieczna jest odrębna ustawa. Tym samym przesądził o szczególnym znaczeniu i roli spisów powszechnych. Ponadto w przepisach ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej zostały uregulowane ogólne zasady dotyczące rachmistrzów spisowych, w tym obowiązek informowania o zakresie i sposobie przeprowadzenia spisu powszechnego z udziałem rachmistrzów spisowych (art. 11) oraz obowiązek bezwzględnego przestrzegania tajemnicy statystycznej, m.in. przez rachmistrzów spisowych (art. 12).

Obowiązek przeprowadzenia spisu powszechnego wynika również z międzynarodowych zobowiązań Polski. Na całym świecie powszechne spisy ludności i mieszkań są podstawowym instrumentem gromadzenia informacji o sytuacji społecznej i demograficznej kraju.